

GENERATIEA NOUA

Revistă științifico-literară

APARE ODATĂ PE LUNĂ

REDACTORÎ:

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ

PENTRU PARTEA LITERARĂ

Dr. C. CHABUDEANU

DIMITRIE TELEOR

Secretar general al Societății: ALEX. IOANIN

SUMARUL:

Banchetul revistei de Alion; — *Mama* (poesie) de d-na Elena Hübsch; — *De la munte* nuvelă de Sc. Sorescu; — *Doamnă* (poesie) de Scarlat Orăscu; — *Necesitatea unui tractat de comerț cu Austro-Ungaria* de Ión I. Naeian; — *Flori scuturate* (nuvelă) de Dem. Teleor; — *Ev.* (poesie de Al. I., Conservatorul de Alex. Ióniu.

REDACȚIEA ȘI ADMINISTRATIEA

3, STRADA BASARABILOR, 3

BUCURESCI

ABONAMENTUL :

Pentru un an lei 20

Profesorii, profesoarele și studenții universitari plătesc pe jumătate

Cine primesce două numere consecutive, se consideră ca abonat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnii cărora s'a trimis ziarul nostru și nu voesc a fi abonați, sunt rugați a ne înapoia ziarul, spre a evita neînțelegerile ce s'ar ivi la încasarea abonamentelor.

ADMINISTRAȚIA.

Titlul de «Generația Viitoare» fiind dat revistei cam în pripă și neținându-se socoteală de ce-ar putea însemna, odată cu alte modificări. am găsit trebuincios a schimba acest titlu în acela de «Generația Nouă».

DIRECȚIUNEA.

„GENERATIEA NOUA“

IESE ODATĂ PE LUNĂ

Prim-Redactor: D. TELEOR.

BANCHETUL REVISTEI „GENERATIA NOUA“

La 9 ore seara, în mijlocul veseliei generale, se dă semnalul deschiderii banchetului, prin servirea unei țuici excelente à la *Decaltru*. Afară de redactorii și membrii revistei, sunt invitați și reprezentanții presei din care cea mai mare parte sunt de față.

Un **Menu** compus din:

Țuică à la **Decaltru**

Cognac à la **Licjnschy**

Ridichi radicale à la **Lupta**

Unt proaspăt à la **Suprefectu de Teleor**

Mășline de Volo à la **Silloghi**

Maioneză de pește à la **Conu Fânică**

Friptură à la **Tragerea Loteriei**

Șuncă à la **Jupan**

Salam à la **Veronna**

Brânzeturi à la **Miorița de Alexandri**

Sweitzer à la **Wilhelm Tell**

Prăjituri à la **poezii de Orăscu**

Compot à la **Maior Panitza**

Fructe alese à la **poezii de Eminescu**

Vinuri generose à la **C. A. Rosetti**

Cafea turcească à la **Geaba-Effendi de Delavrancea**

începe îndată a fi servit.

Cel d'ântâi tuast e ridicat de **D. Eduard Adamschi** Directorul revistei. Intre altele d-sa dice: Sunt 19 ani de când 'mî-am părăsit patria; sunt tot 19 ani de când România 'mî deschise brațele prenumărându-mă printre cetățenii săi. De și Polon prin naștere, sunt Român prin aspirațiunii. O dată cu părăsirea Poloniei 'mî-am consacrat toată viața mea servirei țerei acestei-a, care în acel timp de tristă memorie 'mî oferi ospitalitate.

De atunci am lucrat și voi continua tot-d'auna să lucrez ajutat de adevărații Români în propășirea și împodirea cu ghirlanda plăcutului a frumoasei literaturii Românești. (*Aplause*). Ridic dar acest tuast în sănătatea acelora cari 'mî-aū dat și 'mî vor da concursul. Beau în special în sănătatea d-lor Teleor, Orăscu și Catina cari aū ajutat atât de mult, la prosperarea revistei din generație în generație până la **noua generație** (*aplause*).

D. Ion Catina ridică un tuast pentru prosperarea și înrădăcinarea literaturii reale, mulțumind tot de odată d-lui Adamschi pentru atențiunea ce a bine-voit a'î da.

D. Dem. Teleor primul redactor al revistei, bea în sănătatea familiei Adamschi care a contribuit în cea mai mare parte la reușita deplină a banchetului (*aplause*).

D. Scarlat Orăscu. Ridic D-lor acest tuast în sănătatea onoratului nostru președinte și redactor d-nu Dr. Chabudeanu (*aplause*). Intreaga redacție, prin mine mulțumește d-lui Chabudeanu pentru concursul ce tot-d'auna D-sa a dat la prosperarea revistei **Generația nouă**, simțindu-se fericită că se află sub președenția unei persoane ca Domnia-sa. Regretăm absența d-sale dintre noi, totuși suntem siguri că de și absinte, prin aspirațiunile și sentimentele d-sale e cu noi (*aplause*).

Tot-deodată bea și în sănătatea tînărului nostru colaborator și amic d. Alex. Ionin, urîndu’i succesul cel mai frumos ca publicist și autor.

D. **Canianu** bea în prosperitatea revistei și în sănătatea d-lui Teleor.

D. **Dumitrescu** mulțumește d-lui Adamschi pentru atențiunea ce ’i-a dat în tuastul d-sale, urînd reușita cea mai deplină a revistei și viața cea mai frumoasă membrilor și Directorului ei.

Servindu-se *Șunca* à la **Jupan D. Dem. Teleor** la al *kilencz pohár fehér bor*, ridică un tuast în sănătatea simpaticului artist **Iulian**, care a creat cu atîta succes rolul lui **Jupan** pe scena teatrului național românesc. D. Teleor e întrerupt de aplausele unanime.

D. **Husard** ridică un tuast în sănătatea redactorilor revistei **Generația nouă**.

— Beă încă în sănătatea tuturilor acelor Ovrei cari prin aspirațiunii sunt Români și în sănătatea tuturilor acelor Români, cari luptă pentru înfrățirea Ovreilor de treabă cu Români.

Servindu-se *Prăjiturile* à la **Poezii de Orăscu**. D. **Alex. Ioanin** are cuvîntul.

— Ca cel mai tînăr am căutat intenționat s’mi rezerv momentul acesta. Ajuns aci, profit de dulceața prăjiturilor pentru a face urarea mea tînărului și distinsului poet D. Scarlat Orăscu. Mai întăi mulțumindu’i pentru deosebita onoare ce ’mi-a făcut trecându-mă și pe mine printre amicii d-sale, ’i cer permisiunea de a bea acest pahar în sănătatea și în realizarea tuturilor aspirațiilor d-sale.

Beau tot-d'o-dată în sənătatea tuturilor membrilor și președinților de onoare ai societății **Generația nouă** cari de și departe nu cugetă de cât cu noi, pentru aducerea la un bun rezultat a aspirațiilor noastre (*aplause*).

D. **Ioan Catina** ridică uu tuast în *memoria ilustrului poet Eminescu* al cărui bust era de față, reamintind operile de căpetenie ce eminenta sa pană a lăsat ca modele **Generației nouă**.

S'a mai vorbit despre cestiuni semitice, filosofice, literare, comerciale etc... În urmă cam pe la 4 ore de dimineață, servindu-se **Geaba-Effendi** à la **Delavrancea**, toți invitații se despărțiră îndreptându-se fie-care spre casă, ducend cu sine impresiile plăcute ale unei serii mai plăcute.

Alion.

MAMA

Traducere după CARMEN SYLVA

de

ELENA HÜBSCH

*Cel mai frumos nume după acest pământ
Unicu 'ntre toate, mai dornic mai sfânt,
Mai tare mai dulce, è, în astă lume
Numele de mamă, è, al mamei nume.*

*El, are putere chiar p'un sîn de fer
Căi așa de dulce... Dar nu'i v'un mister.
Nu e copilașu, gurițai micuță
Inimioara'i scumpă, care dic măicuță?*

*Când doarme drăguțul, când ride în vis,
Când joacă, când plânge, când sînu'i aprins,
No chiamă pe deusa? nu la ea gîndește
Buza lui de ânger, nu mamă șoptește?*

*Mîndr'ar fi să fie, mîndră 'ntre femeii
Ceia, cărei Cerul peste fruntea ei
Pusa ăst daru mare și scump mai cu seamă
Din ori-ce pe lume, cinstea d'au fi mamă.*

*Ah! dar ție suflet, tu, ce țăi avut
Fericirea ți dragă, bunul ce-ai perdut
Copilul ție dulce, cin' să'l mai reinvie
Nimeni, biata mamă! plânge'l de vecie...*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Suntem fericiți că putem anunța lectorilor noștri că cu numărul de astăzi prenumărăm printre colaboratorii revistei noastre, încă o pană distinsă, aceea a cunoscutei publiciste din *Rumänische revue* și din alte reviste franceze, pana d-ne *Elena Hübsch*.

DE LA MUNTE

Sfânta Măria se apropiase și viața atât de regulată de la munte începu să ne plictisescă. E drept că nimic nu pôte fi mai plăcut de cât o vacanță petrecută la țară, înconjurat de tineri și tinere de toate vârstele, de bătrâni și bătrâne, de bunici, mai ales de bunice, cari ori cât de nesuferite ar fi par atât de dragi în zilele lungi și ploioase cu poveștile lor de când cu zavera, de când cu focul cel mare, sau de pe timpurile nefericite de când cu Turcii. Pe mine însă începuse a mă cuprinde urâtul și cochetăriile vecinelor mele Aneta și Maria, ficele proprietarului, discuțiile geologice ale inginerilor de la minele de cărbuni, certurile politice atât de aprinse ce mai în fie-care ți se iscau între unchiul meu și sub-prefectul plășii, îmi făceau atât de rău, că de multe ori mă gândeam cu drag la viața de oraș.

E! dacă în totă astă adunare s'ar fi găsit vre-o copilă cu părul bălan cum îmi plăcea mie, veselă, cu ochii dulci, înfiorători de dulci, cum îi viséză ori ce băețandru la 17 ani, cu răsul fermecător și cu talia mlădiósă, idealul unei minți aprinse cum era a mea, ași fi înțeles să nu mi să urască, ași fi înțeles atunci cât farmec   în viața de la munte și cine știe câte n'ași mai fi înțeles prin fr m tul codrului în nopțile senine de August.

Aneta era ce e drept frumo să, ochii ei negri știa  să privesc  în destul de galeși, gurița ei mică conținea indetul farmec, dar avea și defectele ei.—Imi părea  nt i că   prea înaltă, vorbea apoi prea mult d ndu-ș  o mulțime de aere nesuferite, ar fi vrut să cuceresc  cu grațiele ei lumea  ntr g  și multe de soiul acesta, care o făcea să nu fie pe placul meu.

Cu Maria părea că o să mă 'nvoiesc mai bine. Cu timpul însă ajunse să-mi fie tot așa de dragă ca și sor'sa. Nu mai vorbesc de fetele controlorului său de nepóta lui, căci după cele lalte tóte, ele erau și urâte foc.

Iată dar de ce începusem a mă plictisi la munte, de ce începusem a mă gândi la plecare.

Fiind-că hotărâsem ca după sf. Măria să plec, imi pusei în minte că'n cele câte-va zile ce 'mi mai rămâneau, să-mi omor vremea făcând singur excursiuni pe munți. De acea mă sculam de dimineță înlocuind haina neárá cu o blusă albastră de dril, ghetetele strámte cu o pereche de botfori lungi, pălăria neárá de castor, cu o alta de paie cu borduri mari și late și ast-fel aruncând pușca pe umeri luam în fie-care di drumul spre munte.

Coborând șoseáua, o apucam prin niște livezi de pruni și țineam poteca până ce ajungeam la marginea unor vii, ce se întindeau pe coasta munților.—Nu știam să trag cu pușca, ast-fel că 'n deșert imi perdeam mai în tot-d'a-una timpul, umblând pe furiș după mierlele așa de viclene, ce la fie-care pas mai șgomotos își luaú sborul făcându-mă să le urmăresc zadarnic. Le goneam mereu și fără să bag de seamă mă trezeam mai în tot-d'a-una în vârful munților, unde obosit și plin de sudoare mă opream să mă odihnesc puțin.

De-aci priveam liniștit, cum apa Prahovei pătrunsă de primele raze ale soarelui, șerpuia în unde arginti prin mijlocul prundului larg și nisipos.

Din când în când, vedeam câte-un copil ce mâna de la spate câte-va vaci și cari părea așa de mici din depărtare, în cât s'asemănaú mai mult unor pete albe ce tăiaú ușurel fața apii.

Dincoá de mal, veșnic pásceai câți-va cai împedicați, ce d'abia se puteau mișca de la un loc la altul. Era frumos să'i fi văduț din depărtare, cum mergeai ridicând capul și sáring de picioarele din 'nainte, când unul, când altul, alungați de vre-o nevastă sau de vre-o fetișcană cu iia albă și vélnicul roșu ca focu

În dreapta se dárea satul, în mijlocul căruia se ridicaú casele proprietărești cu balconul și cu terasa lor de piatră, unde cele doué surori obișnuiau să'și ia cafeaua de dimineță. Mai în tot-d'a-una le vedem stând alături și mai în tot-d'a-una le trimi-

tóm din vârful munților în loc de bună ziua, o detunătură de pușcă, la care ele 'mî răspundeu făcându-mi semn cu batistele lor albe.

Ast-fel în cele din urmă îmi petrecem eu timpul, până ce soarele se urca sus și pînă ce sudorea pătrundînd prin bluza mea albastră, mă făcea să cobor a lene printre taracii viilor, poteca ce ducea spre sat.

Intr'una din zilele în care mă sculasem mai de vreme ca de obicei, hotărîi să'mî schimb locul obișnuit, căci aușisem pe umchiul meu vorbind de o pădure mare, ce îmbrăca ca într'o haină verde cei mai nalți munți de prin partea locului.

Fusesem de mai multe ori pînă 'n apropierea drumului ce ducea spre pădure, dar nici odată nu intrasem în năuntru ei. Era ce e drept departe, dar socotem că voi putea ajunge înainte de răsăritul sórelui de și cunoștem foarte puțin locurile.

Fără să spuî cui-va, apucaî șoséua ce ducea spre arie. Trecui printr'o mulțime de liveđi cu pruni, pînă ce ajunsei la pólele unor dealuri aprópe fără nici un pomișor, ce erau semănate doar din distanță 'n distanță cu copíțe de fân, sau cu snoپی de grâu.—De-aci șoséua se ridică aprópe dréptă între două maluri nalte, care nu te lasă să veđi nimic, nici într'o parte nici intralta.

După ce urcaî malul, ținuî drumul ce duce pe lângă cimitirul satului, acoperit cu cruci strâmbe și aplecate, sălci pletóse și cu bucăți de piatră aprópe necioplite și vopsite cu tóte culorile posibile.—De-aci într'o parte și într'alta a șoseli se întind numai lanuri de porumb, pînă 'n apropierea unor liveđi de pruni, la spatele cărora se ascund o sumă de vii îmbétránite de vremuri.

Mult timp umblaî pe acésta șosca, pân'-ce luai drumul pe o potecută ce ducea prin niște pășuni. După ce urcaî și coborai mai multe deluri, ajunsei la poalele pădurii, în care se deschidea un drum larg cât póte trece un car și care era brăzdat în-lung de un fagașu de roate, rămas de pe timpurile noroióse.

Aci obosit de drum, rămásei să mă odihnesc puțin la umbra unor alună, ce își trimiteau ramurile 'n afară, făcînd ast-fel un umbrîș stufos.

Soarele răsărise și din vreme în vreme din adinecul pădurii s'auzea glasul ascuțit al vre-unui pițigoi ce singur părea stăpânul codrului în această perfectă liniște.

Nu-mi aduc aminte să fi văzut altă-dată o singurătate, o tăcere mai perfectă. Arare-orî când paserile tăcēju, când steteam nemșcat, mi se părea că dacă ași rupe un fir de iarbă, ecoul codrului ar răspunde sunetului ne imaginat de mic, produs de firul rupt.

Mă uitam în jurul meu privind când delurile din față acoperite de pășuni, când munții albaștrii din cea-laltă parte, când codrul bătrân prin ale cărui frunze cătam parcă să mă afund cu privirea, și în toate părțile nimic, nici un șgomot, nici o umbră vie, nici o suflare. Câte o albină doar când trecea sbărnaînd pe lângă mine, mă făcea se întorc capul, trezindu-mé ca dintr'un vis în care mă adăncisem.

În această liniște mă afundăi în sânul codrului, urcând drumul mărginit de o parte și de alta de ștejeri groși și înalți, ale căror ramuri și înpletéu între dănscele, făcënd ast-fel o boltă de frunđe, printre cari abia se dăraa ici și colo câte un petecuț de cer albastru.

Ajunsesem departe și rotînd ochii în jurul meu, drumul boltit părea astupat și la un cap și la altul de o pörtă deasă de frunđe.

Mergeam înainte fără să știu unde o s'ajung și cu cât mergeam măi mult, vroiam să merg mereu, mereu înainte.

Însfășit ajunsei într'un loc unde părea că bolta se sfărșește. Aci se deschidea un luminiș, puțin mare, acoperit de iarbă verde, înconjurat de arbori și brazdat în lung de fagașul rötelor ce mergea până în cea-laltă parte, unde bolta de arbori se deschidea din nou și al cărui fund părea iarăși din nou astupat de o poartă deasă de frunđe. În stînga arborii se rărau, făcënd loc pe sub crăngile lor unei potecuțe strămte și colite.

Lăsaî drumul meu și fluerănd luăi calea pe această potecuță, care mă scöse la marginea unui alt drum, mărginit într'o parte de arborii pădurii, iar de cea-laltă de un gard de mărăcini, peste care se întindeau mladifele verđi de mure și care era întrerupt din distanță în distanță de câte un nuc înalt și gros.

Mersei înainte până ce ajunsei în fața a două plopî înalți care mărgineau o porțiță albă făcută din lemn de plută. La spațele plopilor, ascunsă între frunzișul de nucî, se zărea o căsuță albă, acoperită cu tinichea roșie, în fața căreia se întindea o galerie strămtă și lungă.

Mă apropiiai de poartă și pe furiși îmi aruncaî privirea prin zăbrelele încrucișate.

Curtea era acoperită de un covor verde de iarbă, peste care era așternută o cărare bătătorită, învelită de un nisip mărunt și care se întindea de la poartă până la scărița de lemn ce urca sus pe prispă.

La capătul acestei prispe era o cușcă roșie, în care dormea cu botul pe labe un câine mare și lăptos, iar în fund, sub un nuc atârna un leagăn, în care se legăna molatec o fetiță ca de la 16 până la 17 ani.

Chipul ei alb, împodobit cu un păr bălan și care eșă atât de bine în relief din veșmântuî negru și simplu, se rezema molatec pe unul din brațele sale, cu care coprinsese funia lăgănelui.

Cu cât mă uitam mai mult, cu atât mi se părea că toate eaî din ce în ce un aer mei cidat. Era și firese să'mî pară ast-fel, descoperind în înălțimea munților, în mijlocul singurătății, o căsuță albă ascunsă în desișul de nucî, cu plopî înalți în fața porții, în fund leagănel ce se mișcă molatec și toate așezate așa de ciudat, în cât prea ușor îți putea aminti vechile castele de prin romane.

Pe când mă uitam înăuntru, ascuns după unul din cei două plopî, din greșală călcai pe niște mărăcinî ce erau alături și la sgomotul făcut, câinele se repeđi spre mine și incepu să latre furios arătându-și dinții prin zăbrelele de la poartă.

Atunci auđi din fundul curții câte-va cuvinte care mustrău pe răutăciosul Hector. Vroiam să fug, dar în același timp porțița se deschise și pe prag apăru ținând câinele de zgardă, copilă cu părul blond și cu rochița neagră.

Intrebă dacă nu cum-va e Johan.

Îi răspunsei un nu cam zăpăcit, făcend un pas înainte și eșind, după plopul unde eram ascuns.

Să uită cam curios la mine și mă cercetă de sus până jos cu un aer copilăresc, pe când eu mă căznem să'mî vin în fire. Trezindu-mă

puțin, îmi spusesei ca rătăcind drumul prin pădure, din întâmplare ajunsesei până în acea parte. Apoi mă depărtați repede pe drumul pe care venisem.

La o colitură am întors capul. Era tot la poartă, uitându-se după mine și ținând de zgardă pe bătrânul și răutăciosul Hector, care se smucea mereu voind să scape.

Era târziu de tot când am ajuns în sat. Soarele se urcase sus și eu obosit și plin de nădușală, abia mai mă puteam ține pe picioare. La întoarcere greșisem drumul lucrul care m'a făcut să ocolesc și să întârzițuiesc atât de mult.

A doua zi nici nu răsărise soarele bine, când mă aflam pe potecută strămtă, ce duce de la rontul de arbori spre cei doi plopăi.

Mă învârtam în toate părțile pe sub crângile de alună și stejari și parcă mă temeam să mă apropiu de poarta albă, ce să zărea puțin prin frunzișul pomilor.

Pe când umblam ast-fel, o mierlă se aședea pe o ramură uscată și fără să perd multă vreme, făcui să resune codrul de o detunătură de pușcă, la care mă răspunse lătratul unui câine și mai în același timp un țipăt ce venea din sinul pădurii.

De și ochisem într-o parte cu totul opusă, totuși dădui fuga spre locul de unde veni țipatul.

Era ia, copila din lăgăn, cu rochița neagră, ce speriată sta rezemată de un arbore, ținând mâna ei mică în dreptul inimii.

Când mă vedu se roși puțin, apoi zâmbind mă duse încet, pe când eu o mână mototolea colțul șorțului: m'ai speriat domnule.

O! și acum parcă ved ochii ei cătând așa de drăgălași la mine și-acum parcă aud rostind cu atâta drag numele de Jan.

M'am apropiat de ia, am rugat-o să mă erte și fără multă vorbă ne înprietenirăm, lucru care se face atât de lesne, când cineva trăește la țară și mai ales când stai retras în ascunzișul munților.

Am rătăcit mult în acea dimineță cu Olga, căci așa o chemă, pe drumul boltit de frunze, care tăcă în lung pădurea de la un cep la altul.

Am vorbit de o mulțime de lucruri, mi-a spus în nevinovăția ei aproape toată viața mătușei sale d-na Duran și a părinților

săi care muriseră încă de pe când ia era micuță și toate mi le spunea cu un fel de naivitate, ce-i da un farmec ne grăit de dulce.

Născută în Moldova, păstrând încă accentu'i Moldovenesc, după moartea părinților săi fu crescută de mătușa sa, care perdând o parte din avere în urma unor procese, trăia de cât-va timp la Galați.

Aci veneau mai în toate verile înainte de culesul viilor, ca să stea câte-va săptămâni în căsuța mică, cu plopă ~~mală~~ la poartă, îndosul cărcia se întindea niște vii mari, care aducău încă un venit destul de frumusețel bătrânei d-na Duran.

Iohan era vechiul pădurar, pe care-l avusese în alte timpuri mai fericite ca îngrijitor al pădurilor din Moldova și care acum credincios vechilor stăpâni, îngrijea de viile mătușii sale. Alăta am putut afla în acea dimineață de la Olga.

Un lucru mi-a părut însă ciudat.

Pe când îmi vorbea, se uita cu un aer foarte curios și de multe ori pe când mă ritam în altă parte, o surprindem cu cât foc ochii ei cătau spre mine.

Mă cunoștea numai de o di, ast-fel c'ar fi fost o nebunie să bănuiesc ce-va și mai ales când în totă ființa și, în tot graiul său era atăta sinceritate.

Când am voit să plec, să-mi iaă ziua bună era mai se pună mâna pe mine ca să mă oprăscă, rugându-mă s'o urmeț până la mătușa sa, căci ar voi să mă vadă.

Îmi părea și mai ciudat. Ași fi vrut să nu primesc, dar vedând cu cât drag se uita la mine pe când mă ruga, cu toată stângăcia mea o urmai.

Când am ajuns în fața d-nei Duran înțeleseam totul, înțeleseam de ce Olga cu o di mai nainte se uita așa de lung după mine și de ce cu atăta drag să ruga în acea di s'o urmeț până la mătușa sa.

Semănam cu Jean vărul ei și copilul d-nei Duran, după care Olga purta vesmântul negru.

D-na Duran era o femeie bătrână mai mult grasă, cu părul aproape alb și cu toate durerile pe care le avusese în viață, totuși era d'o fire mai mult veselă de cât tristă.

Era frumos, să fi văzut când mă ducem de dimineță să-i sărut mâna, cum îmi lua capul între mâini, și după ce se uita lung, lung de tot în ochii mei, mă săruta pe amândoi obraji dîcându-mi : cât de mult semenî cu Jean.

* *

A treia-dî când urcam drumul boltit de arbori prin pădure, 'nainte d'a ajunge pe potecuța strămtă ce ducea spre cei doni plopî, Olga 'mi eși 'nainte.

Cum mă vedu dete fuga spre mine. Îmi întinse mâna ei micuța c'o prietenie de copil și 'mi spuse că dinadins venise să mă întâlnească, căci știa ia bine că n'o să fiu așa de urăcios să uit.

Apoi mă luă de mână și-asa unul lângă altul trecurăm drumul pe potecuța cotită, ce ducea pe sub crăngile aplecate.

Intrând în curte, Hector fu cel dîntei care ne eși înainte. Lătra gaozav de furios și se uita la mine cu un aer sêlbatec,

Olga incepu s'î mângâe c'o mână pe spinare, iar cu cea-laltă ținendu-mă de braț, mă trăgea mereu spre dînsul dîcînd : tacî tu Hector, nu veđi e Jean, bunul Jean care te iubea atît de mult ; fii cuminte și te du la loc.

În acest timp Iohan, înalt și subțire cum era el, apăru din fundul curții.

Ne spuse că dîmna Duran se coborăse de vale la niște lucrători și că la 'nsărcinat să spue Olghi că pôte mânca și singură.

Scurt și fără nici o întrebare, mă și hotări sê iaū parte la cina ei de dimineată. Ași fi vrut poate să fac puțină opozizie, dar n'avui vreme căci mămuța ei militică îmi coprinse binișor brațu și dând fuga, mai mult mă tîri până lângă leagăn unde 'mi arată o laviță ca să staū.

Mă lasă aci, iar ia dispăru repede după casă, de unde se 'ntorșe ținend în mână o olă albastră aprópe plină cu zmântăna.

Cu multă naivitate îmi spuse că zmăutăna e foarte bună și mai ales când e rînduită eșa după cum știe ia s'o gătésca. Îmi dete să gust rugându-mă să nu 'mi fie scărbă de mânil ei, că e fórte curată și ca să mă încredințeze mai bine, îmi întinse amândoué brațele, desfăcend pe cât se poate degitele ei mici și albe, ce mai era să mi le vâre în ochi.

În sfârșit punând rasu pe laviță, își sumese mânicele până mai sus de cote și punându-și din-nainte un șorț alb, mă rugă să țin vasu cu amândouă mânele, pe când ia începu să-amestec.

Mă uitam în ochii ei mari și verzi, în obraji ei ce se înroșiseră de oboseală și u totu îmi părea așa de dragă, că mai îmi vinea să ți sărut brațele ei rotunde.

Din când în când mânicele cădându-i în jos, în deșert se încerca să le ridice cu dinți făcând o sumă de grimase, căci la urmă tot mie ți mi întindea amândouă mâinile, arătându-mi parcă în-nadius gropițele ce le făcea în dreptul fie-cărui cot.

Când d-na Durau veni, ne găsi mâncând.

Biata bătrână se opri în loc și zâmbind ne privi lung, lung de tot.

Câte nu i-o fi adus aminte în acea clipă vedându-mă că stau alături cu Olga pe aceeași laviță, unde altă-dată poate că stătuse Jean.

De sigur că multe amintiri său deșteptat în mintea bătrânei căci din acea și pentru d-na Durau nu mai eram un străin, din acea și începu să-mi dică Jean. Chiar Olga care greșea mai rar la început, în cele din urmă o auțeam dicând Jean, dragă Jean.

Ce dulce ți mi părea numele de Jean când era rostit de Olga și ce drag îmi păream eu mie însumi, când o auțeam dicând: semeni cu Jean și Jean mierea atât de drag.

Mi-era și mie dragă Olga, dar nu știu cum, că așa de stângaci mă simțeam lângă dânsa, încât de multe-orî vedând cu câtă naivitate ți mi vorbea de lucruri pe care eu aș fi pus atât temeii, cu câtă ușurință râdea și glumea cu mine, mă făcea să mă simț mic, mic de tot.

Mi-aduc aminte că de multe orî pe când se dedea în légan, îmi făcea loc, mă chema lângă dânsa, petrecea binișor mâna ei pe sub brațul meu și pe când eu simțind-o alături lângă mine, scăpam câte un oftat lung și întretăiat, ia se uita țintă ți n ochii mei și mă întreba: ce am, de ce oftez.

Da așa era Olga, copila cu părul blond și cu rochița neagră pe care am vedut-o întâiași dată în léganul din fundul curții.

Dilele se scurgeau una câte una și sf. Măria trecuse.

Uitasem că trebuie să plec, cum uitasem și lumea din sat care rar mă mai prindea pe-a casă, ș'atunci bine înțeles pe la vremea mesei când veneam rupt de oboseală după atâta vânătoare.

Mă schimbasem mult. Toată lumea să mira de sălbăticia mea și mai ales vecinele mele, care nu se puteau stăpâni de mirare și de ciudă.

Aveam și dreptate să se mire, căci de multe ori 'mi s'a întâmplat să plec dimineata și să mă 'ntorc tocmai pe 'nserate, când le 'ntâlneam pe șoseaua dreaptă, ce trecea prin fața caselor. Atunci se apropiau repede de mine și rișind îmi scotoceau prin geantă, iutrebându-mă dacă nu cum-va am vânat vre-un epure, sau vre-un mistreț.

Înțelegeam bine că mă luaș peste picior, dar ce 'mi păsa mie când în toate diminețele băteam aceeași potecă strămtă și cotită, ș'aceiaș drum lung pe sub aceeași boltă de frunze, unde regulat întâlneam pe Olga, cu credinciosul ei Hector.

Ce 'mi păsa mie ție, când rătăceam cu ia în fie-care dimineață, lipiți, unul de altul, sau fugind ca doi copii nebuni pe sub crângile aplecate în care dese-ori s'anina căpătăiele vólului ei negru, ce fălăia în aer.

De multe ori când vedeam pe d-na Duran sau pe Johan pădurarul ivindu-se pe la vre'o cotitură, simțeam un fel de stângăcie, și dău ași fi dat mult, să 'mi pot desprinde gâtul din brațele moii, ce mi'l coprindea cu atâta drag.

Nu eram așa de prost pe acele vremuri, dar uite când 'mi aduc aminte, și astă-đi par'că ved unele scene în care am debutat atât de prost.

O! sêrutul, sêrutul nu 'l voi uita nici o dată.

Mi-aduc aminte că ședeam rezemat de unul din nucii cei groși și priveam la Olga care se juca cu Hector.

După ce se osteni, roșie ca focul la obraz, veni sărind spre doamna Duran căreia îi întinse fruntea să o sêrute. Aleargă la Iohan aruncându-i brațele pe după gât și trăgându-l de barbă, apoi sărind, veni spre mine și arătându'mi gâtul pe care 'l apropiase de busele mele 'mi ție: și tu Jean.

Mă uitați la Olga, mă uitați la d-na Duran, îmi aruncați privirea spre Johan și pe toți îi vedeam zâmbind, toți așteptați, ni-

tându-se la mine cu un aer dulce. Numai eu stam pe gânduri numai eu stam serios și zăpăcit, pe când ea ținând gâtul așa de aprópe de mine, mă îndemna mereu s'o sêrut.

În sfîrșit mă prostisem de tot. Olga se apropia mereu de mine și mă muștra, pe când eu îmi trăgeam capul pe spate și uitându-mă cu códa ochiului, când la d-na Duran, când la Johan, care nu se mai putea ține de ris, când la Hector care lătra în jurul nostru și pe care 'l ardeam din când în când cu câte un picior.

Déu nu știu ce aș fi făcut, dacă d-na Duran care 'mă înțelese zăpăceala, nu mi-ar fi venit în ajutor.

Am sărutat'o, dar săruténd'o am simțit că mă 'nroșisem la față, de credeam că sângele stă să'mă iasă prin obraz.

E! eram de 17 ani atunci, vârsta când încep să puî temeî pe tine, când toate le veđi printr'o prismă așa, de ai crede că tot ce sboară se mănâncă și cu toate astea de multe-orî când eram lângă ia, îmi diceam în mine: cât sunt de prost.

Când seara plecam spre sat Johan mă însoțea mai în tot-d'una și parcă 'n hatărul meu o lua 'nainte, ducéndu-se să ne aștepte la marginea păduri, acolo unde drumul se sfârșea și unde luându'mi diua bună de la Olga, eu apucam poteca spre sat, iar ea se întorcea perđéndu-se sub bolta de frunze.

Plecam și până nu mai vedeam codrul cu ochii, audeam încă lătratul lui Hector.

Același lucru îl făceam în toate diilele, același drum îl băteam regulat dimineța și séra și cu cât mai mult urcam poteca cu atât freamătul de frunze părea că'mă grăește mai pe înțelese, cu atât Olga îmi părea mai mult dragă și cu atât mai mult diilele ce 'mă erau numérate aș fi vrut să fie mai lungi, lungi cât un secol.

În ciuda mea însă, toamna începu să'si anunțe cele d'antăî diile ale sale, printr'o bură deasă de ploaie.

Drumurile acoperite de noroi și aerul rece de la munte, te tredea parcă 'n toiul lui Octombrie, de și frunzele stăteau încă verđi pe ramurile lor, de și cele din urmă diile ale lui August nu trecuseră încă.

De trei diile ploua întruna, adică mai bine diis bura, pe când eu mă plictiseam ascultând poveștile bunicii, jucând cărți cu

Aneta și cu Maria, saii citind jurnalele ce ne veneau regulat în fie-care zi.

Ca să iaă calea spre pădure, nu era nici vorbă. Drumurile erau acoperite d'un noroi cleios în așa hal, că de sigur ași fi rămas cu botforii în vre-un băltac, de la pôlele vre-unui deal.

Eram silit să stau în casă, ascultând cum apa ploi aci abia s'audea picând din strașini, aci s'audea curgând furioasă și făcând pe nisipul din curte, dungi albe de spume, ce se perdeau de-parte tocmai în mijlocul curții.

Mă consolam gândindu-mă la Olga. Imi făceam în gând tot felul de planuri, de iluzii și în toate nu era de cât ea, care 'mi apărea din 'naintea ochilor veselă și rădândă.

O iubém, o simțém mai mult de cât ori când și vedém bine că é un amor nenorocit. Olga nici odată n'ar fi putut înțelege deosebirea dintre dragostea ei sinceră și copilărescă și dintre dragostea mea, dragostea care te face să suferi, să plângi și să dorești atât de mult.

Suferém, și numărând zilele una câte, una gândul mă ducea departe spre ia.

După o săptămână însă cerul se înseninase. Era într'o Duminică.

Eși pe prispă și privind în grădină frunzele pomilor păreau acoperite numai de diamante ce din când în când cădeau pe nisip ca să se spargă.

Soarele răsărise ș'o căldură dulce după atâta timp friguros, te făcea parcă să uiți că cu câte-va zile mai 'nainte toamna vestise rândunelelor călătoria în regiunile senine.

În acest timp, clopotul de la biserică chema pe credincioși la rugăciune, pe când prin fața casei treceau mereu grupuri de țărani și țărance cu cămașile albe, gătite ca de sărbătoare și ținând în mână câte o lumânărică de ceară, înconjurate cu calonfir verde și busuioc.

Pe sârma de la telegraf rândunelele aci se înșirau dealungul umplând aerul cu ciripitul lor, aci se scoborau trecând în sbor ca niște săgeți și atingând rare-ori pământul cu aripele lor.

Ca din senin mă coprinse un dor de pădure, un dor de plopi mulți ce mărgineau d'oparte și de alta porțița albă, un dor de căsuță mică perdută în desisul de nucii.

Nici cuvintele bunichii, nici noroiul ce acoperea drumurile d'alungul, nimic nu mă putu opri d'a nu pleca...

Maî repede ca în tot-d'auna trecui potecile'mi obișnuite, de și adesea 'mî simțeam piciorul prins în noroiul cleios.

Din bolta de frunze, prin care soarele abia pătrundea ici și colo, zugrăvind în umbră fășii luminose, cădea într'una picături mari de apă, ca și cum ar fi ploat atunci.

Până s'ajung, haina 'mî-era udă de tot și botforii până aproape de carâmbi erau mânjiți de noroi.

Ajungând deschisei porțița încet și Hector ca în tot-d'auna cel d'ântăi, imi eși 'nainte, lătrând de bucurie, și zugrăvind pe bluza mea albastră conturul labelor lui murdare.

Iarba încă udă de plôe parcă era nouă de verde ce era, iar funiile leagănului se strânseseră de multă udătură.

Să cunoștea că încă nimeni nu stătuse întrânsul.

Pe când așteptam în curte ștergându'mi sudorea de pe frunte și cătând să'mi liniștesc resuffarea ce'mi devenise grea de atâta umblet, ușa se deschise. La idea că e Olga inima începu să'mi bată cu putere.

Mă înșelasem însă căci era Johan, bătrânul pădurar, ce apărui pe pragul ușii aplecându-se, ca să nu se isbescă de sus.

Întrebându'l de Olga de d-na Duran, într'o românească stricată imi spuse: că primind o telegramă, de un ceas aproape a plecat la gară și că d'acolo se duc la Galați.

Rămăsei înmărmurit, cu ochii țintiți spre Johan care se uită la mine cu un aer ca și cum m'ar înțelege.

Mă lăsă în curte așa cum stam dus pe gânduri și intrând în casă, se întoarse aducându-mi o pungă de mătase cenușie.

E de la Olga 'mî zise dânsul, o lucruse în alte vremuri pentru d. Jean.

Am luat-o, m'am uitat lung la dânsa și uitându-mă la ea, fie-care ineluș 'mî vorbea, aducându-mi aminte atâtea lucruri frumoșe.

Eram prea obosit ca să plec numai de cât.

M'asezaî pe lavița unde în fie-ce zi steteam cu Olga, și aruncându-mi ochii prin curte, fie-care colțișor deștepta în mine o amintire dulce.

Hector se uita la mine liniștit și cu niște ochi mari ca și cum 'mi-ar fi înțeles durerea, pe când Johan umplânduși luleaua cu tutun, rămăsese rezemat de unul din nucii ce mărginea lăgănul.

L-am întrebat să 'mi spue la ce oră plecă trenul. Imi spuse mă uitați la ceasornic, dar era prea târziu. Peste un sfert de ceas trenul trebuia să plece, ast-fel că chiar de-ași fi avut aripi tot n'ăși fi putut ajunge la timp.

Imi luați ziua bună de la Johan și cu pași a lene, eși pe porțița ce se închise îndărătul meu.

Pentru cea din urmă oră, 'mi aruncați privirile în curte.

Totul era neschimbat. Aceiași casă percută în desiașul nucilor, aceeași prispă lungă și îngustă aceeași cărare de nisip și același leagăn, dar toate 'mi păreau pustii, căci lipsea Olga, copila cu părul bălan și cu rochița neagră.

Trecui străbătând bolta arborilor, și nici o-dată nu 'mi păru atât de lungă și atât de pustie.

Cu ce drag trecem pe sub ramurile ei și cât de dulce 'mi părea graiul freamătului altă-dată, când alături de mine era Olga, și când brațele ei moi 'mi coprindeau cu atâta drag gâtul.

Ajuns la pôlele pădurii, 'mi aruncați ochii spre bolta de frunze și frământul ușor ce venea din sinul codrului, părea că 'mi zice: adio.

Da, adio, repetați eu în mine, de o mie de ori adio, pe când cu pași leneși 'mi urmați drumul înainte, pe potecuța cotită ce serpuia urcând și coborând dealurile acoperite de pășuni.

După cât-va timp ajunsei pe șoseaua lungă, mărginită de o-partea și de alta de lanurile de porumb, ce coborau de vale, spre drumul ce ducea spre sat.

De aci aruncându-mi ochii în depărtare, vedem, zugrăvindu-se pe o câmpie întinsă, aci pătrate galbene, aci verzi, aci negre ce nu erau alt-ceva de cât lanurile de grâu secerat, lanurile de porumb sau locurile arate de curând.

Departe, ca o linie argintie se țârea Prahova în mijlocul prundului seș, iar dincolo de mal pe o câmpie vastă se vedea gara, care din depărtare s'asemăna cu o cutie mică și pătrată.

În acest timp o dungă cenușie defila încet pe dinaintea ei.

Era trenul, ce tocmăi acum părăsea gara, era trenul care ducea într'ensul pe Olga, depărtându-se liniștit și lăsând în urma lui o dungă cenușie de fum.

Mă uitai lung după densusul și cu atâta dor, în cât ochii mei parcă voiau să străbată până la ea.

Și mult timp după aceea, pribegiră îndepărtare peste văi și dealuri, până ce trenul făcu o cotitură și linia cenușie dispăru dinaintea ochilor mei.

Adio, repetai eu pentru cea din urmă oară, simțindu-mi genele pline de lacrimi.

* * *

Când am ajuns în sat, dinaintea hanului, țăranii învârteau veseli o horă mare, iar pe lavitele de sub umbrare câți-va bătrâni, cu oalele dinainte, priveau cu drag la flăcăi și fetele ce jucau din toată inima.

Pe câte-va scaune de pae ce se înșirau într-o parte, se țâreau fetele proprietarului, nevasta controlorului și inginerului de la minele de cărbuni, iar alături unchiul meu ce ținea o discuție aprinsă, cu sub-prefectul plăși.

Toți erau veseli și pe fetele tuturor se zugrăvea un fel de mulțumire.

M'am uitat o clipă la ei, ș'apoi mă strecurai binișor spre casă, fără să fiu vădut de cine-va.

A două-zi plecai spre București.

SC. SOREA

DOAMNĂ!

Au trecut ani mulți și astăzi de-ai uitat vremile moarte,
O 'nțeleg — la ce bun mintea pe morminte să te poarte,
La ce bun... când cele duse nici o-dată n'o să 'nvie
Și când totul pare 'n lume, o cîndată comedie...
Eu... de'ți amintesc din vremuri ca d'un vis trecut ușor
E c'atât de clar în minte'mi, toate mi se desfășor.
Parcă văd cum te micuță suspinând, cu-atăta jale
Te rugai îngenunchiată la mormântul maici tale
Și erai atât de blîndă, că veșmîntul tîu cel trist
Te făcea să pari curată ca imagina lui Christ.
Parcă văd cum împreună privind lanur'le de grâu
Cu-atât drag străbăteam prundul spumegîndului pîrâu,
Sau cînd stam privind în apă de pe puntea de la moară,
Eu copil prin adorare, tu virtute de fecioară.
Câte seri... în umbra dulce a salcîmilor în floare
Nu ne-a prins dormind alături luna 'n vezi luminătoare,
Ce trezindu-ne din visul înfocatei nebunii,
Ne făcea de-a oî privire să roșim ca doi copii.
Și ce dragă 'mî era șoapta tîinuită din pădure,
Cînd fugind ca o nebună, prin mlădițele de mure
S'anina rochița'ți neagră scuturînd albele flori,
Pe cînd dulci cătau spre mine ochi'ți mari și visători.

Astăzi într'un *robe de chambre* elegant peste mîsură
Te-am văzut stînd la fereastră — iar la scară o trîsură
Ce de sigur adusese vr'un bogat destul de gras,
Care ține cai de rasă și livrele de atlas.
Am văzut chiar cu mirare la fereastră doamna mea,
Cum în cute cad a lene draperii de catifea,
Și cum miî și miî de ape face geamul de cristal,
Dupe care 'n colivie doarme-un roșu papagal.
Și pe drept nepricepute, mi-ar fi fost aceste toate,

Dacă-alaturca de tine gârbov, cu priviri netoate,
N'ar fi stat în haine negre și 'n destul de elegant,
Un bătrân sfios din fire, dar cu nutra de amant.

Înțeleg... ești tot femeie, tot fățurnică șaradă,
Pentru care cinstea nu e de cât vorbă de paradă;
Și știind cum că 'n voi toate, este tot numai spoială,
O! aș fi pe drept ridicol să mai stați la îndoaială.
Care mască ipocrită ce-ai da chipul la mezat,
Nu găsește ca să stoarcă vre-un pedant amoretat,
Când cu ochii plini de lacrimi și 'nșorători de dulci,
Il privești cu atâta farmec și la sânul lui te culci.
Care dintre voi ce știe asta arta pe de rost
Nu găsește drept păpușe, vre-un bogat destul de prost
Ce să vină 'n echipage și 'n livrele cu galon,
Pe când doamna 'n robe de chambre se-l aștepte în salon?
Înțeleg cum crece în sera acum ierburii de iacint,
Cum pantoful tău să leagă de o fundă de argint,
Cum se face ca 'n mânăuță porți un princial inel
Și te 'nbraci numa 'n mătase și 'n dantele de Bruxel.
Astea toate sunt nimicuri doar o simplă aparență
Doamna are echipage, lămpi de Sevre și faiență,
Căi de curse și tablouri, copii de pe Rafael
Și 'ntr'un lanț frumos de aur o potae de cățel.
Înțeleg... uitând că 'n lume totu'i nestatornicie
Mă priveai zâmbind înț' pare, și 'n adâncea-ți ironie
Știu... ți-ai dis, cum multe și dice, cu-o 'ngânfare de ne-spus:
Ești prea jos să stăm de vorbă! pe când eu atât de sus.
Oh! ți-ai ris de tine însă-ți - În acest simfonie ton
Sceptru 'n care fu te rezeuți, e un sceptru de carton.
Piedestalul peste care tu te 'naiți cu atâta fală.
Nu'i de aur scumpă doamnă, este o simplă poleială;
Poleială de cadou'i care nici te mai încap
Cât în umbra-ți stă amantul, gras la pungă, slab la cap.
Și cum ved' îți pare 'n naltă sfera în care te 'nvârtești,
Ne știind cât de perdută și de tine demă ești,
Ne știind cum că 'n oglindă de 'ți perdi ceasurile 'ntregi,
Îți bați joc de tine însă-ți fără chiar să înțelegi.
O! de-ai fi numai o clipă cum ai fost odinioară,
Înbrăcată 'n doliul negru și 'nvirtutea de feciără,
Ai vedea roșind de tine și de traiu-ți rușinos,
Cât de sus erai atunci și cât ești acum de jos.

Dar ce stați la stat cu tine, astea 's vorbe fără haz.

Oare cîntea nu se leagă de o haină de atlas ?
 Oare n'ai curtezanii sute prinși în cercul tîu galant ?
 Și perechi de mii de cîrne suveranului amant ?
 Se înțelege mergi înainte, ce tot spun că de virtute ?
 Cîte încă nu fac parte din femeile perdute...
 Mergi, . . . tărăștete 'n necinste, pe cîntita ta de cale
 Ca s'aducă rușinea veșnic, pe mormîntul mamei tale.

Scarlăt Or ăscu

Necesitatea unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria

'Mi-s'a pus întrebarea ce cuget în privința unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria?

Fiind-că această chestiune este de o extremă însemnătate și de mare actualitate, nu stau un moment la îndoială pentru a'î da următorul răspuns :

Răspunsul meu este categoric. Sunt pentru încheierea unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria, și tot de aceeași părere voi fi în cea ce privește cele-l'alte State, cu care ne găsim în stare de resbel de tarife, și, în particular, cu Franța de oare-ce consider starea actuală ca anormală, artificială și prejudiciabilă intereselor noastre materiale.

Și aceste afirmațiuni le sprijin pe fapte de o incontestabilă evidentă.

Iată mai bine de trei ani de zile de când țera noastră se găsește în resbel de tarife cu Austro-Ungaria, fără ca cu toate acestea, să fi tras reale beneficii.

Am spus'o adesea că puținele industrii ce s'aũ creat nu se datoresc nici de cum actualului tarif prohibitiv; ele sunt datorate necesităților noastre continuu născînde. Acei ce doresc ca să vadă probele necontradictorii ce dau, n'aũ de cît să citească articolele mele, întitulate : *Lucrările preliminare pentru încheierea viitoarelor tratate de comerț; și : Regimul nostru vamal și viitoarele tratate de comerț* înserate în «*Românul*».

Am ăis că sunt partisan al tractatelor de comerț. Dară cum trebuie încheiate aceste tractate ? cari sunt condițiunile ce surtem dator să impunem statelor cu cari vom încheia viitoarele tractate ? La aceste obiecțiuni mă simt dator a răspunde cu precisiune.

Cu toții scim că România nu schimbă cu cele-l'alte state de cît două specii de produse : grânele și vitele sale. Ei bine, când vom

încheia viitorul tratat de comerț cu Austro-Ungaria, vom cere ca această țară să primescă aceste produse ale noastre, astăzi prohibite, și, credem că nu se va opune de astăzi dată d'a ne face această concesie, fără care, mă ved obligat a o spune, nu putem încheia nici un tratat pe baze mai liberale.

Și să nu mi se spună, că n'avem nevoie de Austro-Ungaria! că ne putem trece de tratatul de comerț ce această țară ne reclamă. Acei ce judecă, cu o matură seriozitate, de sigur că nu vor răspunde în mod afirmativ la aceste puerile afirmațiuni.

O mare necesitate, dacă nu momentană, dar cel puțin viitoare, ne impune încheierea unui tratat de comerț cu monarhia *vecină* și cu celelalte state; de ore-ce grânele noastre pe fic-care an ce trece vor fi mai puțin căutate în Occident, acesta datorită marelui concurențe ce ne face Rusia și Statele-Unite; de asemenea vitele române, *ne mai fiind căutate în străinătate*, au degenerat, s'au *împuținat*, din cauză că producătorii de vite sunt astăzi complect descurajați, fiind că nu mai găsesc debușuri avantajoase pentru a-și scurge produsele lor.

Chiar aceste două puternice și îndestul de convingătoare motive, vor determina încheierea unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria.

Trebue s'o spun că tariful vamal de astăzi a fost alcătuit pe astfel de baze în cât n'a făcut de cât rău țerei. El a înșelat toate speranțele, de aceea el trebue modificat pe nisce baze pur perfecționiste.

Încercându-ne ca să mai perpetuăm actuala stare de lucruri, periclităm și mai mult interesele naționale. Aceasta este opiniunea mea, opiniune pe care am avut-o chiar de la intrarea în vigoare a actualului regim comercial, tariful autonom.

De parte însă de mine idea d'a susține liberul schimb, ale cărui bine-faceri de și le aprob pentru unele state, cari se găsesc într'o situațiune economică nfloritoare, totuși nu le pot vedea pentru țera mea.

Ceea ce susțin, o mai repet, este încheierea unor tratate de comerț basate pe un protecționism raționabil, iar nu pe prohibiționism ca acela ce avem astăzi.

Acestea le aveam de gis, bine înțeles, pentru acei cari sunt în stare ca să judece și să pricépă; cât pentru spiritele șoviniste sau ignorante nu 'mi ași fi dat și nici că 'mi voi da nici o dată ostenclă ca să 'i conving; de ore-ce ei n'au o judecată liberă, obicinuți fiind a prejudeca totul și a se lua după acei cari sunt împinși, sau de interese personale sau de ignoranță, ca să vadă toate lucrurile sub imagine răsturnate.

Ión I. Nacian

E I

DREI M. T. A.

Erea spre-apus de soare când pentru prima dată
Trecând pe la fereastră cu ochii 'și zări,
Ca fulger străbătura ființa'mi fermecată
Mari sunt ochii tăi, sunt ochii tăi Mari!

Erea spre înserate, când dus de al meu dor
În calea ta iubi'o, urechea 'mă auzi
O șopte'ată de dulce ca visul de amor,
Mari fu vocea ta, fu vocea ta Mari!

Și ochii ca și vocea 'și adânc mă'au turburat.
Orî unde întorc capul eu nu mă pot zări
De cât pe tine înger cu ochii'și fermecat,
Mari è chipul tău, è chipul tău Mari.

FLORI SCUTURATE

Fiorela era Florăresă.

Angelo era luntraș.

Ea rătăcea pe picșile și prin cafenelele Veneției, el rătăcea cu gondola pe lagune; cu toate acestea se întâlneau foarte des.

Pe ea o atrăgeau valurile, pe el îl chemau florile.

Semnul prin care se chemau unul pe altul, erau florile ce ea le arunca în apă și pe care valurile le ducea legănându-le până la Angelo, care se lua după urma lor și venea la mal.

Ea arunca mai tot-d'a-una buchetele uscate și rămase nevândute.

Intr'o zi, pe urmele florilor, veni, nu gondola lui Angelo, ci a lui Giovanni, a nobilului venețian Giovanni.

Acesta urmărind pe drumul pe care se înșira un lung convoiul de flori și de foi scuturate, ajunsese în fața unei alte flori.

Era mai frumoasă de cât toate florile, Fiorela.

Giovanni era mai bogat de cât toți venețianii.

Angelo era un biet luntraș!

.....

Era târziu când veni Angelo, el știa locul întâlnirii; vine și nu vede pe nimeni așteptând pe mal.

O singură floare albă, se legăna încă pe valuri, fugea în depărtare cu iuțea și părea că urmăresce pe alta care fugea înaintea ei.

Acea care fugea înaintea ei era Fiorela ce sta ascunsă după perdelele de mătase ale gondolei lui Giovanni.

Angelo vădută aceste două flori și 'i s'au părut amândouă așa de veștejite, în cât a întors cu dispreț privirile.]

Dar pe lângă el sunt numai flori scuturate, numai buchete veștejite care se scufund și es iar și se leagăna pe valuri.

Mintea lui e coprinsă de bețic și de disperare.

Trece pe dinaintea locurilor vestite prin sinucideri; s'apropie de punctele pe unde s'a'u înecat amanții trădați sau amantele trădate.

Se uită în mare și par'că dăresce tocmai în fundul ei corpori tinere care zac cu fețele albe și cu ochii deschiși.

Vede trădați și trădate; trădători și trădători.

Se cutremură și trece înainte.

Pe lângă el, nu vede de cât foi, mulțime de foi scuturate.

Fiorela care l-a trădat, se pare că i-a trimis pentru cea din urmă oră toate florile câte le-a avut. Căci e înconjurat de flori ca un mort.

Cu ochii țintiți la ele, înaintează cu gondola în neștire,.. dar, valurile sunt mai înșelătoare de cât femcia, ele îl duc din lagune în mare, unde spumele de la crestele valurilor, la lumina lunii care răsărea, păreau flori albe și roșii ce se ținea în mereu după dânsul.

Nobilul Giovanni scutura în fic-care și câte o floare.

Fiorela fusese floarea din ziua aceea.

A doua zi, ea și aduse aminte că florile se uscă așa de iute, chiar după o zi.

S'a dus apoi cu toate buchetele ei, ca să le arunce în valuri, spre a'l chema pe Angelo la mal.

De astă-dată, buchetele nu mai erau uscate, dar, inima ei era vestejită de durere.

Angelo numai venea, dar... seara când luna răsărea la orizont, mareți roșie, spuma valurilor, care se săltau încet unul pe altul, părea roșie și îngroșitoare și semăna cu o dungă de sânge, care să întindea lungă de la mal până la mare.

Pe acest drum misterios, mințile Fiorelei se duceau de departe fără ca să se mai întoarcă.

Și mult timp după aceea, florile ei se duceau pe valuri în depărtare, dar nici un lopătar nu se mai lua după urma lor ca să vie la mal.

Dumitru Teleor

CHESTIUNI TEATRALE

CONSERVATORUL

(Urmare) (*)

După cum am arătat în numărul precedent, de când conservatorul există el *n'are o programă de cursuri*, și singurul curs ce s'a predat aci, este o practică de recitațiune imitativă lipsită și acésta de ori-ce îngrijire, atât din partea elevului cât și a profesorului. Și m'am întrebat, dacă acest singur curs e suficient pentru a produce elementele necesare dramei și comediei.

Neapărat că răspunsul ce 'mă-am dat, nu putea fi de cât negativ.

Declamațiunea de și necesară unui artist, totuși după mine ea poate fi pusă în al doilea plan al complectărei lui, căci în adevăr, la ce bun o recitațiune de cuvinte scrise pe hârtie, când personalitatea în joc, lasă să se vadă de la distanță, din înălțimea chiar a galeriei, că nu vorbește de cât pentru că trebuie să vorbească, că nu se mișcă de cât pentru că trebuie să se 'misce și pentru că așa l'a învățat profesorul lui la școală, că în fine—și ceea ce e mai important atât pentru el cât și pentru observator—că nu are nici măcar ideie de caracterul sau de epoca în care a trăit sau s'a petrecut cutare sau cutare acțiune.

Și să nu se creadă că aceasta o emit pentru susținerea teoriei mele; ori-cine se poate încredința de realitatea acestei afirmațiuni, observând cu o atențiune ceva mai mare, jocul tinerelor

(*) A se vedea începutul în No. 2.

elemente din teatrul nostru, zise trecute prin conservator. Intr'un rol de nimic, care n'are nici măcar meritul de a fi creat, o infinitate de erori. Erori de dicțiune, erori de mimică și ca culme, chiar o desăvârșită alterare a personalității interpretate, provenită din o desăvârșită necunoaștere a caracterului și epocii sale de viață. Și dacă această observațiune è mai rară în Teatrul Național din capitala țării, ea è zilnică în teatrele din provincie. Mi-s'a întâmplat mic personal să ved într'un teatru din provincie subvenționat de Stat, un artist tînăr *debutând* în rolul lui *Henric al III-lea* din drama lui Alexandru Dumas (tatăl). Prin faptul că 'și alesese ca rol de debut, un rol atât de greu, lasă să se înțeleagă că cel puțin 'l studiasse. Care 'mă fu însă mirarea când așteptându-mă să ved reproducția lui *Henric al III-lea*, mă găsi de odată în fața lui Cromwell, ministrul lui Carol I. Eroarea era îndeplinită. Din mijlocul Parisului, din palatul regilor Francezi, mă ved de o-dată transportat, printr'o eroare, în mijlocul Londrei, în anti-camera regelui Carol. *Henric al III-lea* cu botfori în mijlocul salonului! Ce batjocură! În momentul acela fără voie Dumas 'mă veni în memorie, și sub impresiunea produsă asupra mea de această deghisare nenorocită, 'mă se părea că aud pe celebrul autor, arucând blestemele sale, nu însă asupra nenorocitului artist care 'i mutilase croul, ci asupra întregii organizări a conservatorului român, ale cărui fructe erau atât de amare.

Și în adevăr în ce era vinovat artistul interpretator? Că schimbase din nesciință costumele diferitelor țări? Că dedese nobilului *Henric* tonul unui cărciumar și mișcările unui clown? Erea vina lui? Dar spusu'i-s'a lui veri o-dată în tot timpul celor trei—*da trei*—ani cât frecase cu numele băncile conservatorului, cine era acest *Henric*, unde trăise el, ce obiceiuri avea, ce costum se obișnuia prin epoca aceea?... Vorbitu'i-s'a lui veri o-dată de obiceiurile regilor Franți... de curțile Franceze, Engleze sau celelalte?... Învățase el un curs cât de incomplet de *istoria artei teatrale, de versificație, de literatură teatrală*, etc., lucruri atât de necesare pentru formarea unui bun artist, pentru ca acum să fie răspunzător de erorile săvârșite?...

El nu învățase nimic din toate astea nenorocitul, și credea în simplitatea'i bazat pe cele apucate de la profesorul lui din con-

servator, că *Henric al III-lea* se poate interpreta, numai prin recitarea frumoşelor frase ale lui Dumas.

Iată efectele cursului predat și rezultatul frecventării actualului conservator de declamațiune.

Naște acum întrebarea : poate teatrul nostru să'și aibă baza sa așezată pe ființa conservatorului existent, când elementele pe care el le furnizează sunt atât de imperfecte? Corăspund sau nu aceste elemente imperfecte, cerințelor actualității? Eă unul nu numai sunt convins că nu, dar mai mult, sunt sigur că dacă lucrurile vor mai rămâne mult timp în starea actuală, cu greă vom mai putea zice că avem *un teatru*.

Deja acum, când s'aă făcut toate posibilitățile de a se concentra în Teatrul Național personalității cu o reputațiune mai stabilită și vedem că balamalele uşilor aă o mare nevoie de a fi unse... dar mai târziu când tinerimea actuală va avea pretențiunea legitimă de a succeda, atunci sunt sigur că ele vor înțeleni cu totul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În toată această tinerime trecută prin conservator nu se poate descoperi nimic nou. Imitația, imitația și iar imitația, garnisește tot geamantanul averei sale artistice. Nesocotesc a crea ceva, pentru că nu pot studia. N'aă cultura necesară care să le permită a înțelege, n'aă pasiune pentru că n'aă interes. Cultura teatrală menită a le orna spiritul, a le încălzi imaginațiunea și a le transporta sufletul într'o stare particulară de exaltațiune necesară pentru a exprima marile pasiuni dramatice, pentru a reproduce fidel caracterul și sentimentul personagiului ce sunt însărcinați a reprezenta, le lipsește cu totul. Un ast-fel de element în teatru se poate asemăna cu un om lipsit de facultatea rațiunii, pledând înaintea unor oratori. Efectul produs de unul este identic cu efectul produs de acestia pe o scenă, înaintea unui public instruit.

Ei bine după mine această stare periculoasă de lucruri nu va înceta de cât atunci, când se va căuta a se da o organizare mai complectă acestei ramuri atât de importante și de necesare într'un stat, cu tendință de cultură publică. Numai atunci se va face teatrul plăcut și atrăgător, când se vor educa mai întâi artiștii cari'l compun și vor fi făcuți proprii pentru a interpreta cu demnitate arta. Educațiunea și instrucțiunea ce 'l-i se dă astă-zî, e nu

numai insuficientă dar pot zice chiar periculoasă. Elevul care în mare parte posedă o instrucțiune foarte restrinsă la intrarea lui în conservator (de multe ori această instrucțiune se reduce la patru clase primare și foarte rar la patru gimnasiale) 'și începe și 'și termină studiul viitoareii lui carierei, prin învățarea încă din tinerețe a imitațiunilor de toată mâna. Învață să declame și el nu știe, nu să intoneze, dar să vorbească corect. De aci vine că majoritatea artiștilor *complexi*, au o accentuație atât de falsă și o dicțiune atât de neplăcută. Ca și celelalte rele și acesta 'și ar avea îndreptarea sa. Așa de exemplu ideia împreunării secțiunei de declamațiune cu secțiunea de muzică, n'ar produce de cât un bine enorm atât pentru acei cari se destină comediei în general, cât și cântului. Și iată pentru ce. Scena este domeniul comun unde 'și exercită arta, atât artistul liric cât și cel dramatic. Atât unul cât și altul au vocea ca instrument comun. Aducându-i alături, în aceeași școală, între ei se vor stabili relațiuni cari nu pot prezenta pentru amândoi de cât avantagii reale.

Se va obiecta însă, că pentru a interpreta comedia și drama nu e necesar artistului de a ști muzica. De a o ști, nu; de a o fi studiat da. În adevăr care e rezultatul unui studiu cât de elementar de muzică, dacă nu mlădierea vocii și obișnuința de intonațiune justă? De asemenea pentru artistul liric, frecventarea unei clase de declamațiune 'i e folositoare prin faptul desghețării membrilor corpului, și expresiunea mai sinceră a unei cugetări.

Mai mult de cât ori-ce, începutul creațiunei de operetă română, ne probează ce diferență colosală e între artistul care știe și să declame și între acela care nu știe de cât se cânte. Cât e de plăcut sau plăcută când cânta, atât de neplăcută când îngână pasagele spirituale pe tonul recitării unei felicitări de anul nou *mamei mari*.

(Va urma)

Alex. Ioanin

CĂTRE MEMBRII SOCIETĂȚII

«GENERAȚIA NOUĂ»

În urma proclamării d-lui **Alexandru Iónin** publicist, în funcțiunea de *Secretar general* al Societății «*Generația nouă*», se face cunoscut domnilor membrii ai acestei societăți, că ori-ce corespondență și diplomă privitoare la *societate* nepurtând semnătura d-sale, va fi considerată ca nulă și prin urmare lipsită de ori-ce valoare.

D-nii membrii ai societății «*Generația nouă*» cari au făcut parte și din fosta societate «*România literară*» și cari au în posesiune diplomele acesteia din urmă, sunt rugați a aduce acesta cât mai neîntârziat la cunoștința comitetului central pentru a li se schimba aceste diplome, ele fiind anulate.

În urma expirării mandatului de *Președinte activ* al societății «*Generația viitoare*» acordat d-lui **Victor C. Radovici** și în baza *art. 79* din statutele societății: *D. Director al societății* va îndeplini provizoriu atribuțiunile de președinte până la o nouă alegere.

DIRECȚIUNEA

ERATA

La unele exemplare s'a strecurat o greșală în poezia intitulată **EI**. Să se citească dar strofa I ast-fel :

Erea spre-apus de sóre când pentru prima dată
Trecând pe la feréstră cù ochii țî zări
Ca fulger mă străpunse privirea țî formecată
Mari sunt ochii tîi, sunt ochii tîi Mari.

ANUNCIURI

D-rul EMIL MAX

Str. Clemenți No. 35

primește vizite de la 12—2 p. m.

D-rul STEFAN OLCHOVSKI

Calca Moșilor No. 83

*primește vizite de la 5—7 ore
seara*

Dr. ÎN MEDICINĂ

OTTO SELTEN

Strada Fontânei No. 2

PRIMEȘTE VISITE DUPĂ AMIAZĂ

SCARLAT BOROȘNAI

Dr. ÎN DREPT

ADVOCAT

Strada Academiei No. 38

CHARLES WAMBERG

PREMIÈR GANTIER FRANCAISE

Calea Victoriei 66 (Hotel Metropol.)

TACOR ANTONIU

PRIMUL IMPORTATOR

DR.

ICRE RUSEȘTI

Furnisorul mai multor Curți Regale

Strada Smârdan 6

MORITZ SCHRAGER

LEGĂTOR DE CĂRȚI

Str. Principatelor Unite No 32.

Esecută ori ce lucrare în această artă cu prețurile cele mai convenabile. Special în legătorie de cărți Bisericești.